

Fugler i Hordaland 2003

Av Frode Falkenberg

Fugleåret 2003

I løpet av året ble uvanlig sterke forekomster av islom, knoppsvane (som fortsetter den økende trenden), lappfiskand, fiskeørn, gulerle, vintererle, svartryggerle, møller og stillits registrert. Båndkorsnebbinvasjonen fra i fjor fortsatte dessuten i noe mer moderate mengder i første halvdel av 2003.

Av mer sjeldne arter med mindre enn ti tidligere funn i fylket er følgende inkludert i denne rapporten (antall funn/individer i parentes): rørdrum (1), egretthegre (2), dvergsvane (1/13), vaktel (to fra 2002), avosett (1), dverglo (1), alaskasnipe (1), ismåke (1), splitterne (2), stripesanger (1, fylkets første funn) og rødhalevarsler (1, som var fylkets andre funn).

Rapportering

Den Lokale Rapport og Sjeldenhetskomiteén, LRSK, i Hordaland fikk i løpet av rapportåret innsendt 59 saker for behandling, der 57 var fra inneværende år. To saker ble underkjent, mens 11 saker ble videresendt til NSKF. Komiteén besto i 2003 av Frode Falkenberg (sekretær), Michael Fredriksen og Jostein Kjærandsen.

"Fugler i Hordaland 2003" er en sammenstilling av observasjoner som i all hovedsak ble

innsendt per e-post til bruk på NOF Hordaland sitt nettsted "Fugler i Hordaland"; <http://cyberbirding.uib.no/nof/>. Basisen for rapporten består av over 2500 enkeltfunn, der de fleste er publisert tidligere på nettstedet. Dette er det største datagrunnlaget vi noensinne har hatt for å skrive en slik årsrapport. Dessverre var rapporteringen av funn som måtte beskrives noe av det verste komiteen har opplevd. Andelsmessig er rundt 35% av rapporterte funn ikke beskrevet for godkjenning av komiteen. Forhåpentligvis vil dette bedre seg til neste år.

For en oppdatert oversikt over arter og forhold som ønskes innrapportert, skjema for beskrivelse og lignende, besøk komiteéns hjemmeside <http://cyberbirding.uib.no/nof/lrsk/>.

Forkortelser brukt i rapporten

* - Observasjonen er behandlet og godkjent av LRSK
(F,V,L) - Observasjonen er foto, video eller lyd-dokumentert
Ad. - Fuglens fjærdrakt som voksen (adult)
Juv. - Fuglens første fjærdrakt (juvenile)
Pull. - Reirunge, eller ikke flygedyktig fugl (pullus)
M - Hann
F - Hunn
FF - Hunnfarget
1K, 1K+, 2K+ etc. - Angir alder etter kalenderårsystemet
N,S etc. - Trekkretning nord eller sør etc.
Sy. - Syngende
Rm. - Ringmerket
S.st. - Samme sted
As. - Askøy kommune
Be. - Bergen kommune
Øyg. - Øygarden kommune

Observatører

ABJ=Anders Bjordal, ABR=Arild Breistøl, ATM=Alf Tore Mjøs, BAN=Bjarne Andersen, BLO=Bjarn Lokøy, DGJ=Dag Gjerde, ECH=Eddie Chapman, EFR=Egil Frantzen, EHA=Espen Hansen, EKA=Egil Kambe, ENA=Eirik Nydal Adolfsen, FFA=Frode Falkenberg, FHP=Frank Helen Pedersen, GHA=Gunnar Halvorsen, GHÖ=Göran Högstedt, GKK=Geir Kjoberg Knudsen, HDI=Harry Dijksta, HTO=Harald Totland, IFR=Ian Fredriksen, IGR=Ingvar Grastveit, IMÅ=Ingvar Måge, JBE=Julian Bell, JER=Julia Erck, JKJ=Jostein Kjærandsen, JOP=Jørn Opsal, KBE=Kjell Bergtun, KKA=Karsten Katla, KPG=Karl Petter Gade, LØK=Lars Økland, MFR=Michael Fredriksen, MKL=Magne Klemmetsen, MOL=Marte Oldervoll, OBH=Ole Berge Helland, OHA=Odd Hallaråker, OHE=Oddvar Heggøy, OMO=Ottar M. Osaland, OOV=Olav Overvoll, PMA=Peter Mallinson, RHO=Roy Hovland, RVI=Ragnar Vikøren, RVO=Rune Voie, SBY=Stein Byrkjeland, TBR=Tor Bjarte Reigstad, TAS=Tore Andre Stormark, THA=Terje Hansen, THH=Tor Helge Heggland, TLI=Terje Lislevand, TSV=Tore Svendsen, TTH=Trond Thorsteinson.

Smålom *Gavia stellata*

Direkte trekk og vinter: Minst en fugl (trolig to) holdt seg på Herdla, As. i perioden fra nyttår til 10.4 (MFR,THA,OMO m.fl.). Andre vinterfunn i løpet av første halvår inkluderer 1 ind. Kyvikjo, Stord 1-9.1 (THH) og 1 ind. Svellingen, Øyg. 1.2 (ECH). Den første vårfuglen kom i Kalandsvatnet, Be. 15.4 (BAN). Allerede 21.4 ble det talt 183 N (kl. 06-13) på Skogsøy, Øyg. (JDJ,MFR,ATM). På tre dager i perioden 27.4-2.5 trakk 351 N forbi Skogsøy, der den beste ble 1.5, da 162 N (kl. 06-13) (ATM m.fl.). Høsttrekket innledes av 1 S Skogsøy, Øyg. 4.8 (JBE). Totalt ble det sett 60 S på åtte dager i perioden 9.8-12.11, alle fra Øyg. eller Fedje. Rastende og overvintrende fugler i andre halvår; 1 1K Herdla, As. 25.10-8.11 (THA,OMO m.fl.). 1 1K Kyvikjo, Stord 28.22 (THH). 1 ad. Kyvikjo, Stord 29.11-31.12 (THH). 1 ad. Herdla, As. 30.12 (BAN,THA,OMO m.fl.)

Storlom *Gavia arctica*

Alle funn unntatt hekking: På vårtrekk ble bare en fugl sett nordtrekkende; forbi Svellingen, Øyg. 1.5 (ECH). Tilsvarende fåtallig i løpet av høsten, men en rastende fugl i Ulvikpollen, Ulvik 21.9 (ECH). Det var første gang arten har blitt sett på denne lokaliteten.

Islom *Gavia immer* [138/183-22/41]

Alle funn: I perioden fra nyttår og fram til 15.3 holdt det seg opptil 3 ind. på Herdla, As. (EFR,THA,JBE m.fl.). Etter dette var det kun observasjoner av enkeltindivider 30.3 og 10.4 (DGJ m.fl.). Ellers alle observasjoner; 1 ind. Hiskjo, Bømlo 4.2 (OHA). 2 ind. Skogsøy, Øyg. 16.2, og 1 ind. s.st. 22.2-12.3 (JBE). 1 ind. Hummelsund, Sund 19.2 (PHP). 1 imm. S Skogsøy, Øyg. 10.4 (MFR,THA,ATM,HTO). 1 N Skogsøy, Øyg. 27.4 (JER,ATM). Høstens første fugl dukket opp på Herdla, As. 2.10 (EFR). Etter dette er følgende fugler rapportert: 1 N Stormark, Fedje 4.10 (MFR,IMÅ m.fl.). 4 N + 1 S Vinappen, Fedje 5.10 (FFA,MFR,DGJ,THA). 1 N Hjeltefjorden, Øyg. 11.10 (JBE). 4 N Skogsøy, Øyg. 12.10 (JBE). 4 S + 1 N Skogsøy, Øyg. 13.10 (JBE,JDJ). 1 ad. Herdla, Askøy 18.10-30.11, og 2 ad. Ble sett 18.10 (THA,OMO m.fl.). 1 ad. N Skogsøy, Øyg. 27.10 (JBE). 1 N Tjeldstø, Øyg. 2.11 (JBE). 1 ad. S Tjeldstø, Øyg. 6.11 (JBE). 1 imm. Herdla, As. 8-30.11 (ENA,FFA). 2 S Skogsøy, Øyg. 9.11 (JBE,JDJ). 1 N Skogsøy, Øyg. 12.11 (JBE). 2 N Skogsøy, Øyg. 19.11 (JBE). 2 ad. + 1 imm. Herdla, As. 13.12, der 1 ad. Ble sett fram til 30.12 (DGJ,GJE). 2 ind. Skogsøy, Øyg. 17.12 (JBE). 1 S Solberg, Øyg. 22.12 (JBE). Den gode trenden fortsetter med årets 41 individer, mot 37 i 2002 og 39 i 2001.

Gulneblom *Gavia adamsii* [94/247-11/38]

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 1.1-3.1 (ECH,OWJ m.fl.). 1 N Skogsøy, Øygarden 21.4 (BDJ,JDJ,MFR,ATM). 3 ad. N Skogsøy, Øygarden 27.4 (JER,ATM). 13 ad. + 1 2K N Skogsøy, Øyg. 1.5 (MFR,THA,ATM,HTO). 13 ad. N Skogsøy, Øyg. 2.5 (ATM). 1 imm. N Skogsøy, Øyg. 29.8 (JBE,JDJ). 1 N Skogsøy, Øyg. 30.8 (JBE,JDJ). 1 ind. Svellingen, Øyg. 7.9 (ECH). 1 S Tjeldstø, Øyg. 21.9 (JBE). 1 ad. S Vinappen, Fedje 7.10 (BAN,FFA). 1 ad. S Skogsøy, Øyg. 12.11 (JBE).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

Alle funn: 2 ind. Hamretjern/Hamreelva/Klokkarvatnet, Be 1.1-24.2, deretter 1 ind. fram til 16.3 (THA,BAN,FFA m.fl.). 1 ind. Eidesvik, Bømlo 1.1 (PMA). 1 ind. Måge, Ullensvang 1.1-19.1 (J. og Å. Førde). 1 ind. Hellesøy, Øyg. 1.1 (DGJ). 1 ind. Flesje, Odda 29.1 (KGR). 3 ind. Fonnosen, Fitjar 23.2 (OBH). 1 ind. Myrkdalsdeltaet, Voss 29.5 (ECH). 1 ind. Storavatnet, Be. 11.10 (THA). 1 ind. Myravatnet, Be. 8.11 (RVI). 2 ind. Etneosen, Etne 8.11, deretter 1 ind. fram til 27.12 (IMÅ,RVO,OHE). 1 ind. Måge, Ullensvang 20.11 (S. Tronvold). 1 ind. Alvheim, Øyg. 19-20.12 (JBE,ECH).

Toppsykker *Podiceps cristatus* [33/39-3/4]

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. fra i fjor til 16.4* (DGJ m.fl.), 2 ind. s.st. 11-15.3* (JBE,THA m.fl.). 1 ind. Uskedalselva, Kvinnherad 19.1-14.2* (IMÅ,RVO,BSJ). 1 ind. Hiskjo, Bømlø 26.1-2.2* (KBE,LØK,KKA). 1 ind. Kalandsvika, Be. 12.10* (GKJ).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 1.1-22.2, deretter 2 ind. fram til 11.3 (BAN,DGJ m.fl.). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 9.1 (JBE). 1 ind. Alvheim, Øygarden 19.1 (IFR,MFR,THA). 1 ind. Svellingen, Øyg. 16.2 (ECH). 1 ind. Hiskjo, Bømlø 9.3 (OHA). Høstens første fugl var 1 ad. Herdla, As. 8.10 (EFR). 3 ind. Herdla, As. 18.10-7.11, deretter 4 ind. 8.11, før det etterhvert bare ble 1 ind. fram til nyttår (THA,JOP,OMO m.fl.). 2 S Skogsøy, Øyg. 9.11 (JBE,JDJ). 1 ind. Kyvikjo, Stord 29.12 (THH). 1 ind. Hiskjo, Bømlø 30.12 (OHA). Med 14 fugler involvert ble 2003 det beste året for arten noensinne i Hordaland (2002 hadde 13 ind.).

Horndykker *Podiceps auritus* [26/37-7/8] etter 1992

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 12.6 (HTO). 1 ind. Kalandsvika, Be. 12.6-6.7 (ENA,FFA). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 4-14.9 (JBE m.fl.), og 2 ind. s.st. 7.9 (JBE). 1 ind. Herdla, As. 13.9-2.10 (EFR,THA,OMO m.fl.). 1 ind. Kalandsvika, Be. 17.10 (JOP). 1 ind. Herdla, As. 1.11, 30.11 og 20.12 (MFR,THA,JDJ,EFR).

Grålire *Puffinus griseus* [19/178-5/8]

Alle funn: 1 S Nautøy, Bømlø 20.8* (JKJ). 1 N Skogsøy, Øyg. 29.8* (JBE). 2 N Skogsøy, Øyg. 30.8* (JBE,JDJ). 2 N + 1 S Skogsøy, Øyg. 3.9* (JBE). 1 S Svellingen, Øyg. 7.9* (JBE,ECH).

Havlire *Puffinus puffinus* [31/100-4/13]

Alle funn: 1 S Skogsøy, Øyg. 8.7* (ENA,ATM). 5 N Skogsøy, Øyg. 12.7* (JBE). 5 S Nautøy, Bømlø 20.8* (JKJ). 1 S + 1 N* Nautøy, Bømlø 23.8 (JKJ).

Havsvale *Hydrobates pelagicus*

Alle funn: 16 ind. rm. + 5 kontroller (hvorav en fra Måseskär i Bohuslän, Sverige, merket som 3K+ 13.09.2002) Vinappen, Fedje 22.7 (MFR,ATM). 2 ind. Skogsøy, Øyg. 27.7 (JBE,JDJ). 20 ind. rm. + 3 kontroller Vinappen, Fedje 28.7 (MFR,ATM). Kun to fangstnetter i høst. Skogsøyfunnet dreier seg om fugler som reagerte på playback.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Innlandsfunn og konsentrasjoner: Største trekk tall rapportert i år var 935 S Skogsøy, Øyg. 11.9 (klokka 6.45-11) (JBE). Det eneste ferskvannsfunnet i 2003 var 1 ind. Lønnavatnet, Voss 27-28.9 (OHE).

Rørdrum *Botaurus stellaris* [1-1]

Alle funn: 1 ind. Kristianborgvann, Be. 21-29.1 (PHP m.fl.). Samme fugl holdt seg i Bergen fram til 16.5: 4.2-17.3 på div. lokaliteter i Fyllingsdalen (F) (PHP m.fl.) og 9-16.5 i Skjenavannet ved Flesland (F) (THA). Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Egretthegre *Ardea alba* [6-2]

Alle funn: 1 ad. Tørvikvatnet, Kvam 1-6.4 (F) (N.K.Torvik,ABR,FFA m.fl.). 1 ind. Vestvikvågen, Sveio 20.11 (E.Hansen,JKN). Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Knoppsvane *Cygnus olor*

Alle funn: Minst 1 par hekket også i år i Stordalen, Etne. 8 pulli klekket i løpet av juni, og 7 juv. ble sett sammen de voksne fuglene 5.7. I løpet av høsten økte antallet fugler i Etne til 15 ind. 27.12 (MKL,G.Markhus m.fl.). 2 ad. + 3 2K Stangervåg, Bømlø 7.1-12.3 (OHA,KKA). 1 ind. (3K?) på forskjellige lokaliteter (Melsvatnet, Lundarosen, Grandane, Lønøyane, Flatlandsmo, Rekve, Nesheim og Moenvatnet) på Voss i perioden 26.1-13.6 (OHE m.fl.). 1 2K Fitjarvika, Fitjar 20.2-4.3 (OBH). 2 ad. + opptil 3 2K ble sett på forskjellige lokaliteter (Kyrkjeberget, Eldøy, Hovaneset, Ådlandsvatnet og Mjelkevikjo) på Stord i perioden 23.2-1.6 (THH,MKL). 2 ad. Vestbøstادتjødno, Fitjar 7.4-18.5, og tilbake s.st. 2.9. Deretter trolig de samme fuglene Hellandsfjorden, Fitjar 23.11 (OBH,THH,MKL). 1 2K Tveitevatnet, Bergen 22.4-5.6 (HTO,OMO m.fl.), som var første (spontane) fugl i kommunen siden 1995. 1 ad. Forlandsvågen, Sund 3.5 (SBY). 1 ad. Tørvikvatnet, Kvam 12-14.5 (NKT). 2 ad. Mannavatnet, Sveio 16.6 (THH), og trolig de samme fuglene på Rød, Sveio 18.12 (IFR,MFR). 1 ad. Nedre Økland, Stord 11. og 14.8 (THH). 1 ad. Eikangervåg, Lindås 5.7 og ut året (TSV). 1 ad. Borgavatnet, Osterøy 23.12 (ATM). 1 ad. Håkonsund, Fjell 31.12 (EFR). Minst 38 ind. i løpet av 2003 er tangering av av fjoråret, altså en gnistrende opptreden i lokal målestokk.

Dvergsvane *Cygnus columbianus* [4/6-1/13]

Alle funn: 13 ad. Tjeldstø, Øyg. 10.11* (JBE). Fuglene kom flygende inn fra nord og landet på Rotevatnet i fem minutter før de fortsatte videre med kurs mot SV. Flokken er den definitivt største i Hordaland noensinne, og mer enn tredobler antall individer fylket.

Sædgås *Anser fabalis* [18/79-2/3]

Alle funn: 1 ind. ymse lokaliteter i Fana og Arna, Be. fra i fjor til 17.3* (F) (JBE,BAN m.fl.). 2 ind. Herdla, As. 13.11*, og deretter 1 ind. fram til 22.11* (F) (DGJ m.fl.). 1 ind. Herdla, As. 20.12* (EFR,THA). 1 ind. Klokkarvatnet, Be. 31.12* (IFR,MFR,THA,ATM). Sistnevnte er same fugl som fra Bergen forrige vinter.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Alle funn: 1 S Skogsøy, Øyg. 8.9 (JBE). 3 ind. Herdla, As. 8-11.10 (EFR,BAN m.fl.). 4 ind. Sævarhagsvikjo, Stord 14-23.10, avtagende til 3 ind. 24.10-30.11 (THH).

Tundragås *Anser albifrons* [64/360-4/9]

Alle funn: 1 2K Vestbøstادتjødno, Fitjar 2.3-27.4 (OBH,THH,MKL m.fl.). 6 ad. *A. a. albifrons* Herdla, Askøy 15-30.11 (BAN,DGJ,FHP m.fl.). 1 ad. Herdla, Askøy 13-20.12 (DGJ,GJE,EFR,THA). 1 ad. *A. a. albifrons* Kalandsvika, Be. 23-28.12, og samme fugl i Klokkarvatnet, Be. 31.12 (JDJ,EFR,MFR m.fl.).

Grågås *Anser anser*

Desember - februar: 1 ind. Herdla, Askøy 15-23.2 (EHA,THA), antas å være en overvintrer. 2 ind. Kalandsvika, Be. 7.12 (EGR). 4 ind. Herdla, As. 13.12 (DGJ,GJE), 6 ind. s.st. 20.12 (EFR,THA) og 10 ind. 30.12 (BAN,THA,OMO m.fl.). 1 ind. Lundraosen, Voss 25.12 (OHE). 2 ind. Kalandsvatnet, Be. 23-28.12 (JDJ,BAN,ATM), og de samme fuglene var i Klokkarvatnet, Be. 31,12 (MFR,THA,ATM).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

Alle funn: Vårtrekk; 380 N fordelt på 11 flokker Skogsøy, Øyg. 27.4 (JER,ATM). 800 N klokka 11.15-21.25 Skogsøy, Øyg. 1.5 (MFR,THA,ATM,HTO). 57 N klokka 5.45-12.45 Skogsøy, Øyg. 2.5 (ATM). Høsttrekket innledes med 28 S + 28 NØ Skogsøy,

Øyg. 20.9 (EFR,THA,OMO). 2 ad. + 4 1K Stormark, Fedje 28.9 (FFA,TLI). 4 ind. Kollsnes, Øyg. 29.9-1.10 (KPG). 45 ind. Stormark, Fedje 3.10, økende til 50 ind. 4.10, og avtagende 4 ind. 5.10 – da det i tillegg ble sett 3 ind. på nordsiden av øya (NOF Hordaland). 3 ind. Haukås, Be. 7-18.10 (BAN,ABJ,FFA m.fl.). 2 ind. Tjeldstø, Øyg. 7-9.10 (JBE). 47 S Vinappen, Fedje 7.10 (BAN,FFA). 5 ind. Stormark, Fedje 7.10 (BAN,FFA). 1 ind. Herdla, As. 9.10 (T. Berg). 3 S Skogsøy, Øyg. 12.10 (JBE). 3 ind. Herdlevær, Øyg. 17.10 (JBE). 1 S Skogsøy, Øyg. 2.11 (JBE).

Ringgås *Branta bernicla*

Alle funn: 2 ind. Skånevik, Etne 6-7.5 (C. Voie). 90 S Skogsøy, Øyg. 7.9 (T. Amundsen, K. By). 67 S Svellingen, Øygarden 7.9 (JBE,ECH). 510 S Skogsøy, Øyg. 14.9 (JBE). 35 S Skogsøy, Øyg. 16.9 (JBE).

Mandarinand *Aix galericulata* [19/22-2/3]

Alle funn: 1 M Kalandsvika, Be. 17.4* (IFR,MFR,EHA,THA). 2 M Sletta, Radøy 19.6* (JDJ).

Brunnakke *Anas penelope*

Desember - februar: I løpet av de to første månedene ble rundt 50 ind. observert i Bergen kommune. Toppnoteringene stammer fra Ortuvatnet 14.1 da minst 20 ind. var tilstede og 13 ind. fra Tveitevatnet 16.2 lar seg også høre (THA,GKJ m.fl.). Ellers i januar og februar: Etne (3), Stord (1) og Voss (1). Desember: Askøy (2), Bergen (37), Etne (12), Stord (1).

Snadderand *Anas strepera* [22/33-3/4]

Alle funn: 1 F Meling, Bømlo 4.5* (F) (JKJ,KBE,OHE,LØK). 1 M Herdla, As. 24.5* (F) (DGJ). 2 ind. Bjellandsvatnet, Sveio 16.8* (IMÅ,RVO).

Krikkand *Anas crecca*

Desember - februar: Årets to første måneder inneholdt fire funn av 24 ind. Disse var fordelt mellom kommunene Askøy (1/16), Bergen (1/2), Etne (1/4) og Stord (1/1). Desember ga fire funn av 19 ind. med følgende fordeling Askøy (1/6), Bergen (1/2), Etne (1/10) og Øygarden (1/1).

Stjertand *Anas acuta*

Alle funn: 1 F Sandvin, Odda 9-18.4 (IMÅ,RVO), var bare andre funn på lokaliteten. 1 par Nesvika, Haukelandsvatnet, Be. 9.5 (JBE). 1 M Herdla, Askøy 19.7 (EFR,OMO). 1 M Stormark, Fedje 4.10 (FFA). 1 ind. Kalandsvika, Be. 26.12 (EFR).

Skjeand *Anas clypeata*

Alle funn: 1 M Storavatnet, Bømlo 27.4 (KKA). 1 par Meling, Bømlo 29.4-4.5 (J. Bjerche,OHA m.fl.). 1 M Tjeldstø, Øyg. 1.6 (HDI). 1 ind. Herdla, Askøy 18.9 (EFR,THA,OMO). 2 ind. Kjøl, Bømlo 19.9 (OHA).

Taffeland *Aythya ferina*

Alle funn: 1 M Hellandsfjorden, Fitjar 8.2 (THH) var årets eneste funn. Arten har gradvis blitt mer fraværende i fylket i løpet av de siste ti åra.

Bergand *Aythya marila*

Alle funn utenfor hekkeområdene: Gjennom januar holdt det seg opptil 36 ind. i Hjelmåsvågen, Lindås. Tallet avtok utover vinteren, og siste gang de ble sett var 3.3 da 16 ind. var tilstede (TSV). Videre har vi 1 par Eikangervåg, Lindås 3.3 (TSV). 1 F + 1 1K Rekvesøyane, Voss 21.9 (OHE). 2 ind. Hjelmåsvågen, Lindås 12.10 (TSV). 4

ind. Herdla, As. 18.10 (THA,JOP,OMO,FHP). 1 ind. Grandane, Voss 20-23.10 (OHE). 2 ind. Grandane, Voss 25.10 (OHE). 1 ind. Melsvatnet, Voss 26.10 (OHE). 2 ind. Storavatnet, Stord 1.11, og 1 ind. s.st. 22.11 (THH). 2 ind. Rekvesøyane, Voss 22.11 (OHE,TTH).

Praktærfugl *Somateria spectabilis* [22/37-0]

Alle funn: Den returnerende hannen på Herdla, As. holdt seg ved øya fra i fjor fram til 18.2* (BAN,OMO m.fl.). Den tilbake på seinsommeren 19.7, og holdt seg ut året* (EFR,OMO m.fl.). Denne gang i sin 18. overvintring på Herdla!

Kvinand *Bucephala clangula*

Ansamlinger: Vi finner som vanlig de største ansamlingene ved utløp fra landbaserte smoltanlegg. Toppnoteringer fra noen slike var; 700+ ind. Bjørsvika, Lindås 19.1 (TSV). 100 ind. Simadalen, Eidfjord 9-16.2 (IMÅ,RVO). 275 ind. Alvøen, Be. 6.2 (FFA,GHÖ). 200 ind. Nesfossen, Lindås 7.3 (TSV). 150 ind. Hellandsfjorden, Fitjar 8.9 (THH,MKL).

Lappfiskand *Mergellus albellus*

Alle funn: I perioden fra nyttår og fram til 2.3 var det 8 ind. (hunnfargete) i Kalandsvatnsystemet, Be. Avhengig av hvor det fantes åpent vann, var de å finne enten i Kalandsvika, Hamretjern eller Klokkarvatnet (FFA,MOL,OMO m.fl.). Fra og med 9.3 dukket de første adulte hannene opp, og vi har følgende observasjoner fram til utgangen av april: 1 ad. M + 6 ind. Kalandsvika, Be. 9.3 (GBJ m.fl.). 1 ad. M + 2 ind. Kalandsvika, Be. 16.3 (FFA,MOL). 1 par Kalandsvika og Hatlestad, Be. 15-20.4 (BAN,FFA,MOL m.fl.). Fra andre lokaliteter i første halvår finner vi: 1 ad. M + 3 ind. Mannavatnet, Sveio 25.1 (F.M.Jacobsen). 1 ind. Eikangervåg, Lindås 3.3 (TSV). 1 M Storavatnet, Bømlo 5.5 (LØK). Høstens første fugler dukket ikke uventet opp i Kalandsvika, Be. også, med 2 ind. 2.11 (JDJ). Fra 6.12 og ut året ble det s.st. sett opptil 4 ind. i perioden (THA,GKJ m.fl.). Vi tar også med 1 ind. Hatlestad, Be. 31.12 (IFR,MFR,THA,ATM), som fort kan være en av fuglene fra Kalandsvika som har flyttet litt på seg. Til slutt har vi 1 M Nordheimsund, Kvam 28-31.12 (J.Moldsvor).

Sivhauk *Circus aeruginosus* [17-2]

Alle funn: 1 F Fosnstraumbua, Radøy 20.6* (JDJ). 1 ad. F Kalandsvika, Be. 29.8* (BAN).

Myrhauk *Circus cyaneus* [25-3]

Alle funn: 1 F Hardangervidda, Eidfjord 4.7* (IMÅ). 1 ad. M Tjeldstø, Øyg. 20.10* (JBE). 1 ind. Hallaråker, Bømlo 23.11* (OHA). Forrige ekstremumtid i Hordaland stammer også fra Bømlo, da en fugl ble sett 9. november 1991 på Meling.

Musvåk *Buteo buteo* [42/53-5/6]

Alle funn: 1 ind. Høyland, Stord 7.2* (S.Hystad,THH). 1 ind. Brannfeltet, Sveio 15.4* (IFR,MFR,EHA,THA). 2 ad. S Kyrkjefjellet, Bømlo 6.9* (JKJ). 1 N Langevåg, Bømlo 29.9* (RHO,JKJ). 1 ind. Hegglandsdalen, Os 22.11* (EFR).

Fiskeørn *Pandion haliaetus* [59-6]

Alle funn: 1 ind. Kalandsvika, Be. 25.4 (G.Langhelle). 1 ind. Rekvesøyane, Voss 5.7 (JDJ m.fl.). 1 ad. Andal, Bømlo 3.8 (JKJ). 1 ind. Børve, Ullensvang 10.9 (K.I.Melkeråen). 1 ind. Herdla, As. 13.9 (EFR). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 16.9 (JBE). Seks fugler på et år er en god opptreden i Hordaland.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

November - februar: 1 ind. Tellnes, Fjell 11.1 (TAS). 1 ind. Høyland, Stord 13.2 (THH,MKL,RNY). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 23.12 (JBE).

Dvergfalk *Falco columbarius* [14-1] vinterfunn etter 1992
November - medio mars: 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 13.11 (JBE).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Alle funn utenfor hekkeområder: Vi starter med en usedvanlig lys fugl som ble sett på Skogsøy, Øyg. 1.1 (JBE). Videre har vi 1 ind. (en annen fugl) Skogsøy, Øyg. 9.1 (JBE). 1 2K Stordfjellet, Stord 26.2 (THH). 1 ind. (slo ei kråke) Husa, Bømlø 28.7 (PMA). 2 ind. Kyrkjefjellet, Bømlø 6.9 (JKJ).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Alle funn utenom hekking: 44 observasjoner av 49 ind. ble rapportert.

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Alle funn: Ingen fugler ble rapportert i løpet av første halvår, så årets første fugl ble 1 ind. Turøy, Fjell 11.10 (EFR). Videre ble det også magert: 1 ind. responderte på playback Storavatnet, Be. 17.10 (THA). 1 ind. responderte på playback Mannavatnet, Sveio 8.11 (BAN,EFR,NIT). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 11.11 (JBE). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 19.11 (JBE). 1 ind. Ortuvatnet, Be. 6.12 (THA,GKJ m.fl.). 1 ind. Herdla, As. 20.12 (EFR,THA), var bare andre funn på øya. Kun sju individer i løpet av året skyldes helt klart lite fokus på arten.

Vaktel *Coturnix coturnix* [7-1]

Alle funn: 1 ind. Myrkdalen, Voss 8.6* (ECH,DGJ). 2002: 1 ropende Uggdal, Tysnes 14-16.6* (K.Hafnor). 1 ropende Helland, Radøy 25.6* (OOV).

Myrrikse *Porzana porzana* [24/29-1] etter 1970

Alle funn: 1 ropende Melsvatnet, Voss 1-5.7* (T.Michaelsen m.fl.).

Åkerrikse *Crex crex* [59/62-1] etter 1970

Alle funn: 1 ropende Haukås, Sveio 16.8* (IMÅ,RVO).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Alle funn: Første halvår resulterte i 9 ind. i perioden 1.1-14.5. Disse var kommunevis fordelt slik; Bergen (6), Osterøy (1), Ullensvang (1) og Ulvik (1). Fuglen i Ulvik var der gjennom hele januar, og ble blant annet observert på en foringsplass for småfugl ved en anledning. Ingen fugler ble registrert i løpet av sommeren. Første registrering på høsten var 1 ind. Ortuvatnet, Be. 18.10 (JOP). Fram til nyttår ble det sett bare 4 ind. i fylket, som var fordelt på Bergen (3) og Øygarden (1).

Sothøne *Fulica atra*

Hekkefunn: I løpet av sommeren ble arten funnet hekkende på Ortuvatnet, Be. (2 par), Storavatnet, Stord (1 par). I tillegg ble kurtiserende fugler sett gjennom mai og begynnelsen av juni i Tveitevatnet, Be. Vi inkluderer også en observasjon av 1 ind. Rekvesøyane, Voss 23.9 (ECH), der arten ble ny for lokaliteten.

Trane *Grus grus*

Trekk: 1 ind. Reppen, Voss 9.4 (ECH).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

Desember – februar (overvintrende): 1 ind. Helleneset, Be. fra i fjor til 18.1 (ABJ). 1 ind. Telavåg, Sund 7.1 (JBE). 2 ind. Stavaneset, Bømlo 27.1 (RHO,JKJ). 1 ind. Sunndal, Kvinnherad 27.12 (L.Hernes). 1 ind. Lokøy, Fjell 31.12 (EFR). Seks vintyerfugler må sies å være bra. Tjelden er knapt årlig som vintergjest i Hordaland. Vi tar også med 1 ind. Finse, Ulvik 18.5, på 1200 m.o.h. (H.Steen).

Dverglo *Charadrius dubius* [9/13-1]

Alle funn: 1 ad. Rekvesøyane, Voss 16.4* (OHE). 1 ad. Grandane, Voss 15-18.5* (OHE). Regnes som samme individ. Voss er den eneste kommunen i fylket som har hatt dverglo på besøk de siste åra.

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Desember - januar: 1 ind. Herdla, Askøy 20.12 (EFR,THA).

Boltit *Charadrius morinellus*

Trekk: 1 F Gullfjellet, Be. 11.5 (JBE).

Vipe *Vanellus vanellus*

Desember - januar: 1 S Langevåg, Bømlo 1.1 (JKJ). 1 ind. Kollsnes, Øyg. 13.1 (KPG). 9 ind. Flesland flyplass, Be. 7.12 (THA).

Polarsnipe *Calidris canutus*

Vårtrekk og ansamlinger: 1 ind. Herdla, As. 4.3 (JOP). 230 ad. S Skogsøy, Øyg. 28.7 (MFR,ATM).

Sandløper *Calidris alba*

Alle funn: 7 S Svellingen, Øyg. 25.7 (ECH). 115 S Hiskjo, Bømlo 18.8 (JKJ). 1 1K Herdla, As. 18-22.8 (FFA,M.B.Stowe,THA). 3 1K Herdla, As. 23.8 (DGJ). 3 S Skogsøy, Øyg. 30.8 (JBE,JDJ). 2 ind. Skogsøy, Øyg. 8.9 (JBE). 2 1K Herdla, As. 24.9 (FFA), og 1 ind. fram til 27.9 (THA,ATM m.fl.). 1 ind. Herdla, As. 8.10 (EFR). Trekkallet fra Hiskjo i august er beste dagsnotering i fylket noensinne.

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

Trekk: 1 ind. Grandane, Voss 11.8 (OHE). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 13.8 (OHE,TTH). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 7.9 (JBE). 1 ind. Reppen, Voss 8.9 (ECH), var første funn på denne lokaliteten siden en fugl var der 18. september 1983.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* [2-1]

Alle funn: 1 ad. Herdla, As. 5.6 (F) (EFR,OMO,DGJ). Evt. tredje funn i Hordaland. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Fjæreplytt *Calidris maritima*

Ansamlinger på minst 30 ind: Årets største flokk ble rapportert fra Telavåg, Sund 7.1 da 40 ind. ble sett der (JBE).

Myrsnipe *Calidris alpina*

Desember – februar: 4 ind. Herdla, As. 3-4.1, 2 ind. s.st. 11-19.1 og 1 ind. 22.2 (JBE,BAN m.fl.).

Kvartbekkasin *Lymnocyptes minimus*

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 9.2 (MFR,THA) representerer eneste vinterfunn I første halvår. 1 ind. Gjernesmoen, Voss 17.4 (OHE) er en meget spesiell dato for arten hos oss. Første høstfugl var 1 ind. Herdla, As. 18.9 (FFA,GHÖ). Etter dette finner vi

denne kommunevise fordelinger av individer fram til 16.11: Askøy (ca. 30), Bømlo (4), Fedje (9), Odda (3), Sund (1), Voss (10) og Øygarden (2). Beste enkeltnotering var 13 ind. På Herdla, As. 02.10 (EFR). I tillegg hadde vi ett desemberfunn: 1 ind. Herdla, As. 30.12 (BAN,THA,OMO m.fl.).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*

Desember - februar: 1 ind. Nedre Økland, Stord 1.1 (THH). 1 ind. Herdla, As. 11.1 (MFR,THA,OMO). 1 ind. Sandvin, Odda 7.12 (IMÅ). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 12.12 (JBE). 1 ind. Ulsetstemma, Be. 15.12 (ABJ). 7 ind. Herdla, As. 20.12, avtagende til 5 ind. 30.12 (EFR,THA m.fl.). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 31.12 (JBE).

Rugde *Scolopax rusticola*

Desember - februar: 2 ind. Sunde, Kvinnherad 30.1 (EKA). 1 ind. Flesland, Be. 3.2 (K.Hansen). 1 ind. Herdla, Askøy 22.2 (BAN,OMO,FHP). 5+ ind. Måge, Ullensvang 14.12 (JFØ). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 20.12 og 31.12 (JBE). 1 ind. Langevann, Be. 28.12 (THA). 1 ind. (spor i snøen) Skogsøy, Øyg. 30.12 (JBE,JDJ).

Svarthalespove *Limosa limosa* [45/78-2/10]

Alle funn: 1 S Hiskjo, Bømlo 3.8* (JKJ,PMA). 9 ind. Herdla, As. 22.8 (THA), og 1 ind. s.st. dagen etter (DGJ).

Storspove *Numenius arquata*

Desember - februar: 1 ind. Herdla, As. 9.2 (MFR,THA). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 16.2 (RVI). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 16.2 (JBE). 1 ind. Svellingen, Øyg. 19.2 (JBE,ECH). 3 ind. Solberg, Øyg. 22.12 og 1 ind. 29.12 (JBE). 2 ind. Hiskjo, Bømlo 30.12 (OHA).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

Alle funn: 1 ind. Hiskjo, Bømlo 18.8 (JKJ). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 1.9 (JBE). 1 S Tjeldstø, Øyg. 7.9 (JBE). 1 ad. Herdla, Askøy 7.9 (ENA). 1 S Tjeldstø, Øyg. 8.9 (JBE).

Rødstilk *Tringa totanus* [10/13-1/2] vinterfunn etter 1992

Desember - februar: 1 ind. Herdla, Askøy fra før nyttår til 19.1 (ECH,OWJ,JBE m.fl.). 3 ind. s.st. 4.2 (PHP). Som vanlig de siste åra er det Herdla som huser de eneste rødstilkene vinterstid.

Skogsnipe *Tringa ochropus*

Alle funn: I perioden 13.4-19.10 ble det observert 20 ind. fordelt på kommunene Askøy (2), Bergen (1), Eidfjord (1), Odda (4), Tysnes (2), Voss (5) og Øygarden (5). Kun Voss hadde fugler som viste indikasjoner på hekking i år. Funnet fra Bergen var 1 ind. Gullfjellet, Be. 19.10 som ble ny ekstremumstid i Hordaland.

Grønnstilk *Tringa glareola*

Alle funn: 1 ind. Ulvikpollen, Ulvik 1.5 (HDI). 1 ind. Svellingen, Øyg. 10.5 (ECH). 1 ind. Herdla, As. 13.5 (EFR). 1 ind. Herdla, As. 17.6 (JBE). 3 S Tjeldstø, Øyg. 27.7 (JBE). 2 ind. Tjeldstø, Øyg. 1.8 (JBE). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 4.9 (JBE).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

Trekk: 1 1K Herdla, As. 14.8 (ECH,FFA m.fl.). 2 S Svellingen, Øyg. 24.8 (ECH).

Polarjo *Stercorarius pomarinus* [43/149-4/6]

Alle funn: 1 N Skogsøy, Øyg. 27.4 (JER,ATM). 1 N (mørkfaset) Skogsøy, Øyg. 1.5 (MFR,THA,ATM,HTO). 3 N (alle lysfaset) Skogsøy, Øyg. 10.5 (ECH). 1 S (mørkfaset) Nautøy, Bømlo 20.8 (JKJ).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus*

Utvalgte funn: 1 ind. Eitrheim, Odda 3.6 (A.O.Flattun) var første funn i kommunen.

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*

Alle funn: 1 ad. Dyranut, Eidfjord 22.6 (NOF Bergen). 3 ad. Tinnhølen, Eidfjord 1.7 (T.Bakken).

Storjo *Stercorarius skua*

Alle funn: I perioden 14.5-22.9 ble det observert 209 ind. i løpet av 27 observasjonsdager. Kommunevis fordeling av fuglene var slik; Bømlo (69), Fedje (45) og Øygarden (60). De største dagstotalene var 35 ind. forbi Vinappen, Fedje 28.7 (MFR,ATM) og 39 S + 2 N Nautøy, Bømlo 20.8 (JKJ).

Dvergmåke *Larus minutus* [14/19-4/6]

Alle funn: 2 juv. Nordmannslågen, Eidfjord 7.8 (ATM). 1 1K Svellingen, Øyg. FFA,M.B.Stowe). 2 1K S Svellingen, Øyg. 7.9 (JBE,ECH). 1 1K S Skogsøy, Øyg. 19.11 (JBE).

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* [14-0]

Alle funn: 1 ad. Byparken, Be. 31.1 og 22.2 (F) (FFA,GKK,ATM). Dette er den samme gode gamle ringnebbmåken, som nå var inne i sin niende overvintring i Bergen. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Grønlandsmåke *Larus glaucoides* [29/30-2]

Alle funn: 1 1K Fleslandskjæret, Be. 23.12 (THA). 1 2K div. Lokaliteter i Bergen sentrum, Be. 9.2-2.4 (EFR,FFA,GKK m.fl.).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

Alle funn: 1 2K Hesteness, Bømlo 1.1 (PMA). 1 2K S Skogsøy, Øyg. 1.1 (JBE). 1 2K Eidesvik, Bømlo 2.1 (PMA). 1 2K Misje, Øyg. 5.1 (IBY,GHÖ). 1 ad. Storavatnet, Bømlo 15.1 økte til 2 ad. s.st. dagen etter (LØK). 1 2K/3K Golten, Sund 3.5 (GHÖ). 1 2K N Skogsøy, Øyg. 12.10 (JBE).

Splitterne *Sterna sandvicensis* [8/11-2]

Alle funn: 1 S Skogsøy, Øyg. 21.4* (BDJ,JDJ,MFR,ATM,). 1 N Skogsøy, Øyg. 27/4* (JER,ATM).

Alkekonge *Alle alle*

Uvanlige lokaliteter: 1 ind. Storavatnet, Bømlo 8.12 (KKA). Uvanlig med ferskvannsobservasjoner i Hordaland.

Skogdue *Columba oenas* [14-1] etter 1970

Alle funn: 1 ind. Skogsøy, Øyg. 9.11* (JBE,JDJ). Fuglen kom trekkende inn fra det åpne havet.

Turteldue *Streptopelia turtur* [50/53-2]

Alle funn: 1 ind. Varden, Fedje 3.10* (F) (GKJ,IMÅ,RVO). 1 1K Herdlevær, Øyg. 12-13.10* (F) (JBE,MFR,THA m.fl.).

Haukugle *Surnia ulula*

Alle funn: 1 ind. Totland, Be. 7.10 (E.Grieg). 1 ind. Seljestad, Odda 12.10 (A.Saue). 1 ind. Røldal, Odda 19.10 (MFR). 1 ind. Ulvikhøgda, Ulvik 25-26.10 (O.B.Styve).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Alle funn: Minst 2 ind. responderte på lydavspilling på Voss ved to anledninger i april (ECH,OHE). Ellers; 1 ind. Flatlandsmo, Voss 17.6 (ECH m.fl.).

Kattugle *Strix aluco*

Utvalgte funn: 1 ind. Herdla, As. 27.3 og 18.10 (EFR,OMO,THA,JOP,FHP). En meget sjelden art på Herdla.

Jordugle *Asio flammeus*

Alle funn: I løpet av sommeren ble det gjort observasjoner i fire forskjellige potensielle hekkeområder på Hardangervidda, Eidfjord og Ulvik. Ellers; 1 ind. Flesland flyplass, Be. 21.5 (THA). 1 ind. Årviki, Austrheim 1.7 (JDJ). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 13.10 (FFA,ATM). 1 ind. Sulen, Fedje 15.10 (MFR,TLI).

Vendehals *Jynx torquilla*

Alle funn: I løpet av mai ble det kun rapportert fugler (sy.) fra kommunene Fusa (2), Odda (1) og Voss (3).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

Trekk: 5 ind. Herdla, As. 27.4 (IGR).

Sanglerke *Alauda arvensis*

Medio november - januar: Kun Herdla, As. kunne vise til overvintrende fugler i år; opptil 11 ind. ble observert i januar (JBE,DGJ,OMO m.fl.), og i desember ble det loggført 5 ind. (DGJ,GJE,EFR,OMO m.fl.).

Låvesvale *Hirundo rustica*

Medio oktober - mars: 1 ind. Svellingen, Øyg. 15.10 (ECH). Vi tar også med et albino ind. fra Mjånes, Sveio 17-18.7 (E.L.Johannesen).

Taksvale *Delichon urbica*

Medio oktober - mars: 1 ind. Kollsnes, Øyg. 11.3 (KPG). 2 ind. Aga, Ullensvang 30.3 (A.Aga). To observasjoner i mars er oppsiktsvekkende. Funnet i Øygarden er ny ekstremumstid i Hordaland. Neste fugl etter disse ble først sett 23.4 på Nesttun, Be. (GKJ).

Tartarpiplerke *Anthus novaeseelandiae* [56/84-4]

Alle funn: 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 12.9* (JBE). 1 1K Stormark, Fedje 28.9* (F) (FFA,TLI). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 1.10* (KPG). 1 ind. Kjøl, Bømlø 12.10* (OHA).

Heiplierke *Anthus pratensis*

Desember - februar: 1 ind. Haugamoen, Voss 7.12 (OHE). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 12.12 (JBE). 2 ind. Flesland gård, Be. 28.12 (THA). 2 ind. Tofterøy, Fjell 31.12 (EFR).

Gulerle *Motacilla flava*

Alle funn: Årets første fugl var på Sandvin, Odda 15.4 (IMÅ) og knuste den tidligere ekstremumstiden for arten i Hordaland med ni dager. Neste observasjon kom ikke før 10.5 da en *M.f.thunbergi* F ble sett der (GBJ,OHE). To enkeltindivider 18 og 19.5 på hhv. Grandane, Voss og Gåsland, Bømlø var de eneste som ble sett ellers i løpet av vårtrekket. I juni og juli var det bare fugler fra den likke hekkebestanden på Garen, Eidfjord som ble rapportert. Minst ett par gikk til hekking, og makstallet i

løpet av de to månedene var 6 ind. i midten av juli. Høsttrekket, i perioden 8.8-29.9, ble dominert av fugler fra indre strøk av fylket. Kommunene Eidfjord (Min. 22 ind.), Odda (8), Ullensvang (1) og Voss (4) står for alle fuglene bortsett fra Øygarden (2). Nevneverdig er en observasjon av minst 19 ind. Garen, Eidfjord 16.8 (FFA,M.Stowe), den største registrerte enkeltansamlingen av arten noensinne i Hordaland. Fra oktober finner vi kun et funn, men det var til gjengjeld en meget spennende fugl som var på Herdla 19-25.10 (F) (THA,EFR). Opphavet til fuglen er foreløpig ukjent, men mye tyder på at den stammer ekstremt langt østfra. Funnet er innsendt til NSKF for vurdering av underart, men er foreløpig ikke behandlet av komiteen.

Vintererle *Motacilla cinerea*

Alle funn: Arten opptrer mer og mer tallrikt i Hordaland, og Voss er den viktigste kommunen for arten per idag. På Voss ble det sett fugler i perioden fra 23.3-1.11. Minst seks par ble funnet hekkende. De største ansamlingene var 7 ind. Gjerneremoen 27.6 og 9 ind. Vosso 31.8 (OHE). Utenfor Voss har vi følgende registreringer: i perioden fra 2.3-3.6 ble det i Bergen kommune rapportert om fem par som viste indikasjoner på hekking. Ellers; 2 ind. Valestrandsfossen, Osterøy 13.4 (TBR). 1 ind. Gjelmavik, Etne 14.4 (OHE). Høsttrekket: 1 ind. Sandvin, Odda 21.9 (IMÅ,RVO), var andre funn for lokaliteten. 2 ind. Bømmlehuk, Bømlo 2.10 (JKJ). 1 ind. Hattasteinen, Bømlo 13.10 (JKJ). 1 S Herdla, As. 18.10 (THA,JOP,OMO,FHP). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 18.10 (JBE), der den også ble ny art for lokaliteten. 1 ind. Gullfjellet, Be. 19.10 (JBE). 1 ind. Rossland, Meland 19.10 (TSV).

Linerle *Motacilla alba alba*

November - februar: 1 ind. Herdlevær, Øyg. 16.11 (EHA,THA,MFR). 1 M Rubbestad, Bømlo 28.11 (GOL). 1 ind. Hollundsdaalen, Bømlo 6.12 (KBE).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Alle funn: Årets første var 1 M Herdla, As. 15.3 (THA m.fl.). Vi summerer først hele året på Herdla før vi fortsetter med de andre kommunene. Totalen i løpet av siste halvdel av mars og hele april ble på 12-18 ind. I løpet av mai måned ble 6 ind. observert. I juni ble det registrert minst to hanner (1 2K og 1 ad.) som matet unger. Den voksne hannen hekket med en svartryggerle hunn, mens 2K-hannen trolig var sammen en linerle hunn. I perioden fra 12.8 til 22.9 ble det totalt sett bare 3 ind. Utenom Herdla finner vi følgende observasjoner: 1 ind. Kalandsvika, Be. 27.2 (BLO). 1 M Flesland gård, Be. 23.3 (THA). 1 F Sandvin, Odda 16.4 (IMÅ,RVO). 1 F Norzink, Odda 22.4-18.8 (RVO), som nå returnerte for tredje år på rad. 1 ind. Fonnastøl, Odda 3.5 (RVO). 1 M Hiskjo, Bømlo 4.5 (LØK). 1 ad. M Vinnesholmen, Fusa 27.5, som hadde ei klyse av mat i nebbet. 1 M Golten, Sund 15.6 (GHÖ). 1 M Telavåg, Sund 15.6 (GHÖ), som matet unger. 1 M Herdlevær, Øyg. 5.7 (JBE). 1 M Skogsøy, Øyg. 12.7 (JBE). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 1.10 (KPG).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Alle funn: I løpet av periodene 1.1-6.4 (550 ind.) og 12.10-31.12 (2215 ind.) ble totalt 2765 individer fordelt på 116 observasjoner/funn rapportert. De fleste funnene stammer fra Bergen, Odda, Voss eller Øygarden.

Jernspurv *Prunella modularis*

Medio november - medio mars: 1 ind. Valen, Kvinnherad fra desember 2002 til 1.1 (EKA). 1 ind. Songvesborgi, Voss 18-19.1 (ECH,OHE m.fl.). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 16.11 (JBE,ATM m.fl.).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* [28/32-1]

Alle funn: 1 ad. M Øystese, Kvam 14-21.5* (F) (E.Laupsa-Borge). Fuglen ble funnet død på siste dato, og befinner seg nå i skinnsamlingene på Zoologisk museum i Bergen.

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

Medio oktober - mars: 1 ind. Herdla, As. 25.10-30.11 (THA,OMO m.fl.). Fuglen hadde deformede føtter, noe som trolig var grunnen til at den var så lenge på Herdla.

Måltrost *Turdus philomelos* [5/6-1] vinterfunn etter 1992

Desember - februar: 1 ind. Nygårdsparken, Be. 2.1 (IFR,MFR).

Duetrost *Turdus viscivorus*

Alle funn: Første halvår ga følgende kommunevis fordeling av 18 ind. (perioden 9.3-3.5): Bergen (2/3), Fjell (1), Lindås (1), Odda (4/6), Voss (2/4) og Øygarden (2/3). Høsten var langt svakere med kun 3 ind. i perioden 4.10-14.11: Fedje (1), Odda (1), Sveio (1)

Gresshoppesanger *Locustella naevia* [56/60-2]

Alle funn: 1 sy. Husebø, Meland 31.5-1.6 (ABR,FFA,GHÖ). 1 sy. Nesvika, Be. 8-14.6 (JBE).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* [37/39-1]

Alle funn: Årets eneste rapporterte fugl var 1 sy.8-9.6 (FFA,GHÖ). Dette var det fjerde funnet i Bergen, og det første siden september 1988. Dessuten var det første gang en syngende fugl ble hørt innenfor kommunegrensa.

Hauksanger *Sylvia nisoria* [22/25-4]

Alle funn: 1 1K Breivik, Øyg. 18.9* (FFA,GHÖ). 1 1K Herdla, As. 27.9* (THA,ATM,OMO,FHP), var første funn av arten på denne godt besøkte lokaliteten. 1 1K Espevær, Bømlo 27.9* (F) (FFA,MFR,JKJ). 1 1K Turøy, Fjell 19.10* (JOP), var det nest seineste funn i fylket. Ekstremumstiden stammer også fra Turøy, 27. oktober 2002.

Møller *Sylvia curruca* [112/130-16/18]

Alle funn: 1 sy. Langevåg, Bømlo 16.5 (JKJ). 1 ind. Nautnes, Øyg. 17.5 (ABR). 1 sy. Prestegardsmoen, Voss 19.5 (OHE). 1 sy. Bergesvatnet, Bømlo 20-21.5 (JKJ). 1 sy. Nedre Økland, Stord 27.5-15.6 (THH). 1 sy. Herdla, As. 5.6 (EFR,OMO). 1 sy. Golten, Sund 15.6 (GHÖ). 1 sy. Torsdagsøy, Fitjar 22.6 (OOV). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 24.7 (JBE). 1 ind. Herdla, As. 30.8 (NOF Bergen). 3 ind. Espevær, Bømlo 27.9 (FFA,MFR,JKJ). 1 ind. Langedalen, Fedje 28.9 (FFA). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 8-11.10 (KPG,EFR,ATM). 1 ind. Herdla, As. 9-10.10 (T.Berg). 1 ind. Turøy, Fjell 11.10 (EFR,ATM). 1 ind. Alvheim, Øyg. 12.10 (MFR,THA).

Hagesanger *Sylvia borin*

Oktober - april: 1 ind. Sæle, Øyg. 15.10 (ECH).

Munk *Sylvia atricapilla* [69/82-16/18] vinterfunn etter 1992

Medio november - medio april: Individene første halvår: Bergen (2), Kvinnherad (1), Osterøy (1). Individene andre halvår: Askøy (1), Bergen (4), Bømlo (3), Kvam (1), Osterøy (2) og Øygarden (3).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*

Alle funn: 1 ind. Vorland, Bømlo 28.8 (JKJ).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

November - mars: 1 ind. Sandvin, Odda 29.3 (IMÅ,RVO). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 30.3 (IFR,MFR). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 16.11 (JBE,JDJ). Marsfunnene dreier seg om tidlige vartrekkere.

Dvergfluesnapper *Ficedula parva* [11-2]

Alle funn: 1 ind. Gravlunden, Fedje 3.10* (IMÅ,RVO). 1 ind. Turøy, Fedje 14.10* (HTO).

Tornskate *Lanius collurio*

Alle funn: 1 M Ågotnes, Fjell 17.5 (ABR,TLI).

Varsler *Lanius excubitor*

Alle funn: 1 ind. Granvin, Granvin 30.1 (S.H.Pedersen). 1 ind. Flesje, Odda 4.2-30.3 (RVO). 1 ind. Rekve, Voss 2.3 (OHE). 1 ind. Reppen, Voss 23.3 (ECH). 1 ind. Skulestadmo, Voss 24.3 (ECH). 1 ind. Kalandsvika, Be. 27.3 (BAN). 1 ind. Sandvin, Odda 9.4 (RVO). 1 ind. Kvisti, Osterøy 15.4 (GBJ,K.Bjørsvik). 1 1K Hosanger, Osterøy 23.11 (FFA,VAL,TLI,ATM), som prøvde å ta meiser som hang i mistnett. 1 ind. Kalandsvika, Be. 30.11 (MFR). 1 ind. Løyning, Odda 7.12 (I.Løyning), som tok livet en kjøttmeis. 1 ind. Fjøsne, Etne 26-28.12 (Ø.Støpamo). 1 ind. Hiskjo, Bømlo 27.12 (KBE). 1 ind. Kalandsvika, Be. 28-30.12 (T.Sivertsen m.fl.), som fort kan være samme fugl som 30. november.

Kornkråke *Corvus frugilegus*

Alle funn: I løpet av perioden fra 1.1-7.5 ble 19 ind. registrert: Askøy (2), Bergen (11), Bømlo (3), Stord (1), Ullensvang (1) og Øygarden (1). Spesielt nevneverdig var 8 ind. Slettebakken, Be. 1.3 (FFA,MOL,OMO). I løpet av høsten ble kun 4 ind. sett: 1 ad. Stormark, Fedje 28.9 (FFA,TLI). 1 ad. Minde, Be. 29.10-1.11 (HTO). 1 1K Bergen travpark, Be. 9.12 (ABJ). 1 1K Rådalen, Be. 29-31.12 (THA).

Svartkråke *Corvus corone* [63/67-4/5]

Alle funn: 1 ind. Gåsland, Bømlo 8.1-21.3* (KKA,LØK). 1 ind. frekventerte Grandane, Sentrum og Songvesborgi, Voss i perioden 28.1-13.4* (OHE,ECH m.fl.). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 14.6-23.12* (OMO,JBE,FFA m.fl.), og 2 ind. s.st. 5.9 (JBE). 1 ind. Byparken, Be. 31.10-31.12* (F) (FFA m.fl.).

Stillits *Carduelis carduelis*

Alle funn: Første halvår, i perioden 1.1-25.3, inneholdt 100 ind. fordelt på kommunene Askøy (12), Bømlo (52), Fjell (24), Odda (2), Osterøy (4), Sveio (6). I andre halvår, i perioden 9.10-31.12, var 161 ind. innom Hordaland, i kommunene Askøy (38), Bergen (8), Bømlo (30), Fedje (22), Fjell (14), Jondal (1), Lindås (2), Os (1), Stord (4), Sveio (1) og Øygarden (40).

Tornirisk *Carduelis cannabina*

November - mars: 1 ind. Gåsland, Bømlo 5.1 (KKA). En meget sjelden art vinterstid hos oss.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* [26/28-1/2]

Alle funn: 1 sy. M Myrkadalsdeltaet, Voss 29.5-15.7* (ECH,OHE m.fl.), og 9.6 ble det også sett en hunn i nærheten av den territoriehevdende hannen (JDJ). En meget spennende observasjon. Dessverre ble det ikke konstatert hekking på denne lokaliteten i år. Rosenfinken har ikke blitt påvist som hekkefugl i Hordaland.

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera* [144/1117-22/155]

Alle funn: Høsten 2002 var eksepsjonell da det ble observert 1011 ind. fordelt på 121 funn. Invasjonen hang igjen litt utover i de første månedene av 2003, men med betraktelig mer moderate mengder. I perioden fra 1.1-26.2 ble det sett 143 ind. fordelt på Askøy (47), Bergen (21), Bømlo (19), Kvinnherad (35), Meland (5) og Øygarden (16). Seinere returtrekkere ble sett med 4 ind. Sunde, Kvinnherad 31.3 (EKA). 3 M + 2 F Kismul, Bergen 16.4 (ATM). 1 sy. M + 2 F Sunde, Kvinnherad 24-28.4 (EKA).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Alle funn: 8 ind. Tveiterås, Be. 18.1 (A.W.Aune). 16 ind. (maksnotering) Songvesborgi, Voss 18.1-13.4 (OHE m.fl.). 3 ind. Nedre Eidfjord, Eidfjord 13.1-11.3 (M.Haugnes). 1 ind. Eknes, Lindås 14.5 (TSV). 4 ind. Vatna, Stord 17.10 (THH). 3 ind. (maksnotering) Songvesborgi, Voss 21-31.12 (OHE). 1 ind. Hovland, Bømlo 9.11 (RHO). 14 ind. (maksnotering) Nygårdsparken, Be. 11.11-31.12 (FFA,MFR m.fl.). 2 ind. Christieparken, Be. 7.12 (FFA).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Trekk: 3 ind. Herdla, As. 10-16.4 (ATM,ENA). 1 ind. Stormark, Fedje 28.9 (FFA,TLI). 1 ind. Vinappen, Fedje 5.10 (FFA). 2 ind. Herdla, As. 8.10 (EFR). 1 S Skogsøy, Øyg. 12.10 (JBE). 2 ind. Tjeldstø, Øyg. 16.10 (JBE). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 16. 11 (JBE,ATM). 1 ind. Herdla, As. 20-30.12 (EFR,THA).

Dvergspurv *Emberiza pusilla* [10-1]

Alle funn: 1 ind. Fedje N, Fedje 15-16.10* (F) (FFA,MFR,TLI). Observasjonen dreier seg om minst en (muligens to) fugl som ble sett på tre forskjellige lokaliteter på nordsiden av Fedje i løpet av disse to dagene.